

LUCAS EN HET SPOOR

DAT NIET HAD MOGEN BESTAAN

DEEL I

MARTIN KRÜNINGER

4

Inhoud

Voorwoord	2
Proloog	3
1. De Antiekmarkt	4
2. In het Land van Gerle	10
3. De Vrouw uit het Boek	15
4. Nadars en Sirah	20
5. Lientje	24
6. Chadri en de Hoge Hoed	28
7. Berend de Barbaar?	32
8. Wat Annelieke Draagt	36
9. Het Spoor	41
10. wat Blijft, wat Gaat	49
Nawoord	55

© Copyright 2025 door Martin Kruiniger – Alle rechten voorbehouden.

Het is niet toegestaan om enig deel van dit document te reproduceren, te dupliceren of door te geven, noch in elektronische vorm, noch in gedrukte vorm. Het opnemen van deze publicatie is streng verboden.

Voorwoord

Toen ik jong was, was ik gefascineerd door de tekenfilmserie **Dungeons & Dragons**. Daarin belanden zes tieners via een pretparkattractie in een gevaarlijke fantasiewereld, waar ze ieder een eigen rol en krachten krijgen. De mysterieuze **Dungeon Master** leidt hen met raadselachtige aanwijzingen, terwijl ze steeds hopen een weg terug naar huis te vinden.

Die sfeer van avontuur, onzekerheid en verborgen regels combineerde ik met het mysterie van *Suske en Wiske en het Witte Wief*. Zo ontstond dit verhaal.

Een van mijn grote voorbeelden is de trilogie over Ron en Geertje van Ronald van Assen. Die boeken heb ik zo vaak gelezen dat ik ze bijna uit mijn dromen kan opdreunen. Ze vergrootten mijn liefde voor avonturen waarin verleden en heden elkaar raken alleen maar.

Het schrijven van dit boek voelde voor mij als een reis: door geheimen, door tijden, door verhalen die wachten om ontdekt te worden. Soms struikelde ik over mijn eigen ideeën, soms moest ik mezelf even toespreken: “Nee, dit is geen tijdmachine, dit is een schrijfproject!” Maar juist dat maakte het zo leuk.

Laat dit verhaal je meenemen door een wereld waarin geschiedenis, nieuwsgierigheid, magie en moed elkaar ontmoeten – en wie weet... misschien vind je onderweg je eigen poort naar avontuur.

Proloog

Het begon niet met een waarschuwing.
Niet met een fout die je kon terugdraaien.

Het begon met een aanraking die te lang duurde.
Met een blik die bleef hangen.
Met een spoor dat zichtbaar werd omdat iemand keek waar dat niet mocht.

De wereld hield zich stil.
Geen geluid. Geen teken. Geen stem.

En toen het spoor er eenmaal was, herkende het zichzelf.
Het wachtte niet.
Het koos niet.

Het bewoog.

Niet vooruit, maar naar binnen.
Langs herinneringen.
Langs plaatsen die gesloten hadden moeten blijven.

Wie het volgde, begreep te laat wat het was.

Geen weg.
Geen vergissing.

Een grens.

En die was overschreden.

1. De Antiekmarkt

“Wat is het hier druk, en wat hebben ze veel mooie spullen, vind je niet?” zei Lucas terwijl hij zich een weg baande door de mensenmassa en zijn zusje Josefiën even aankeek om zeker te weten dat ze hem hoorde.

Josefiën knikte, maar haar blik bleef nergens echt hangen. Haar ogen gleden langs kraampjes, langs gezichten, langs objecten die te veel tegelijk leken te vertellen. “Je voelt hier gewoon verschillende lagen en eeuwen geschiedenis op één plek,” zei ze uiteindelijk, zacht, alsof ze het liever niet hardop uitsprak.

“Maar wel de mooiste plek van Nederland,” zei ineens een stem vlak naast hen.

Lucas keek op. Het was een lange man met een brilletje op en een vrolijk hoedje, die een beetje voorovergebogen liep met zijn handen diep in zijn jaszakken, alsof hij zichzelf warm praatte terwijl hij voorbij schuifelde. “Dit allemaal in Delft,” voegde hij er nog aan toe, en toen verdween hij alweer in de menigte, alsof hij nooit had stilgestaan.

Lucas grijnsde en tikte Josefiën zacht tegen haar arm. “Zie je wel.”

Josefiën trok haar sjaal wat strakker om haar hals. “Drukte maakt de stemmen harder,” mompelde ze, meer tegen zichzelf dan tegen Lucas.

De antiekmarkt slingerde als een lange, rommelige lijn door de straat. Kraampjes stonden vol spullen die te oud waren om nog gewoon te zijn, en toch te mooi om weg te gooien. De lucht rook naar nat hout, oude lak, metaal en papier dat zo lang had gelegen dat het een eigen geur had gekregen. Overal schuifelden mensen langs elkaar heen, pratend, lachend, onderhandelend. Lucas hield ervan. Hier kon je iets vinden wat nergens anders bestond.

Ze liepen langs koperen en messing lampen met glazen kapjes waarin kleine barstjes zaten, alsof iemand er vroeger elke avond onder had gelezen. Daarna langs bureaus met krakende lades, stoelen met afgesleten armleuningen, kisten met roestige sloten en een tafel vol voetstoven die

eruitzagen alsof iemand ze elk moment weer onder een bank kon schuiven.

“Wie koopt er nou een voetstoof?” vroeg Josefien terwijl ze naar een houten doosje met een metalen rooster wees.

“Misschien iemand met koude voeten en heel veel geduld,” zei Lucas.

Josefien glimlachte kort, maar bleef toen staan bij een rij oude schilderijen die tegen een zeil leunden. Portretten van mensen met stijve kragen, donkere achtergronden en ogen die je volgden als je langsliep. Ze boog iets voorover en keek langer dan nodig was.

“Ze zitten er nog in,” zei ze zacht.

Lucas kwam naast haar staan. “In het schilderij?”

“In wat eromheen hangt,” zei Josefien. Ze wreef even over haar handen, alsof ze iets van zich af probeerde te vegen. “Alsof er lagen over elkaar liggen. Niet alleen verf.”

Lucas kende dat. Josefien was negen en kon soms dingen zeggen die te groot waren voor haar leeftijd. Ze voelde dingen via aanraking. Oma Aagje had het ook gehad. Die zei altijd dat sommige spullen herinneringen vasthielden zoals hout vuur kon vasthouden.

Lucas vond het spannend. Josefien vond het vaak zwaar.

“Kom,” zei hij, en hij tikte tegen haar mouw. “Laten we iets zoeken dat niet zo terugkijkt.”

Josefien liet zich meetrekken, maar keek nog één keer om naar de schilderijen, alsof ze afscheid nam.

Een stukje verder stond een lage tafel vol boeken. Versleten ruggen, rafelige randen, vergeelde pagina's. De meeste mensen liepen er langs zonder echt te kijken.

Lucas ook.

Totdat hij het zag.

Een boek stond schuin op een stapel andere boeken, alsof het zichzelf naar voren had geduwd. De kaft was van donker leer, fijn bewerkt met lijnen die je zelfs met je ogen dicht zou kunnen volgen. In goud stond een titel die meteen opviel, alsof het licht er net iets langer op bleef hangen dan bij de rest.

Het verhaal van Annelieke, de laatste der Witte Wieven

Lucas voelde zijn hart sneller slaan. Hij pakte het op. Het was niet dik, maar wel zwaar. Zwaarder dan logisch was. Het leer voelde warm onder zijn vingers, niet warm van zon, maar warm alsof het iets vasthield.

De verkoper keek op. Een man met rood doorlopen wangen en een jas die rook naar tabak en regen. Zijn blik bleef op het boek hangen alsof hij het liever niet meer zag.

“Dat heb je eruit gepikt,” zei hij. Zijn stem klonk alsof hij die zin al te vaak had uitgesproken.

“Wat is dit?” vroeg Lucas.

“Geschreven door een onbekende in de zestiende eeuw,” zei de man. “En volgens mij is er maar één van.”

Josefien kwam dichterbij, maar hield haar handen diep in haar zakken. Haar neus rimpelde een fractie.
“Waarom ligt het hier dan?” vroeg ze.

De verkoper zuchtte. “Omdat niemand het wil kopen.”

Lucas grijnsde. “Dat zeggen verkopers altijd als iets duur moet klinken.”

“Deze wil ik juist kwijt,” zei de man, terwijl hij iets naar voren boog. “Elke keer dat iemand het koopt, ligt het de volgende dag weer terug.”

Josefien slikte. “Waarom?”

De man keek om zich heen, verlaagde zijn stem. “Omdat het ’s nachts beweegt. Bladzijden slaan om zonder wind. Er komt licht door het papier. Mensen horen een vrouwenstem. En mist. Echte mist.”

Achter hen lachte iemand hard. De markt bewees nadrukkelijk dat alles normaal was.

Lucas voelde alleen maar meer nieuwsgierigheid. “Dat is toch juist gaaf,” zei hij.

Josefien schudde haar hoofd. “Of juist niet.”

“Wat kost hij?” vroeg Lucas.

“Vijfentwintig euro.”

Josefien draaide zich fel naar hem toe. “Vijfentwintig voor iets dat zogenaamd uniek is?”

“Omdat ik verwacht dat ik je morgen weer zie,” zei de man droog.

Lucas aarzelde een halve seconde en legde toen het geld neer.

“Deal.”

De man telde niet. “Veel leesplezier,” zei hij, en het klonk niet als een wens.

Thuis legde Lucas het boek op zijn bed. Josefien bleef in de deuropening staan.

“We doen het rustig,” zei Lucas.

Josefien knikte, maar haar blik bleef strak op het leer gericht.

Lucas sloeg het boek open.

De eerste prent toonde een vrouw met een wit gelaat. Ze droeg een witte jurk en een mantel met een kap, alsof ze altijd klaar moest zijn om in mist te verdwijnen.

“Dat is haar,” fluisterde Lucas. “Annelieke.”

Josefien zette één stap dichterbij. “Ze voelt echt,” zei ze. “Alsof ze niet alleen getekend is.”

Lucas bladerde verder en zag iets uitsteken aan de binnenkant van de kaft.

“Josefien,” zei hij. “Kijk.”

“Niet aanraken,” zei ze meteen.

“Ik haal het er alleen uit.”

“Dat is aanraken.”

Hij gebruikte een mesje. Het perkament kwam langzaam los, alsof het zich verzette.

Hij las hardop.

“Witte nieven wit, hier breng ik oe het spit, zie moar dat je het gebroad erbie kriegf.”

Josefien raakte het aan.

Het zakhorloge begon te tikken.

Tik...tak...

De lucht werd grijs.

En de slaapkamer begon te verdwijnen.

2. In het Land van Gerle

Toen de grijze lucht verdween,
was het eerste wat Lucas voelde kou.

Niet de plotselinge kou van buitenlucht, maar een diepe, vochtige kou die meteen door zijn jas heen trok en zich vastzette in zijn borst. Hij lag op zijn zij en rook aarde, nat gras en iets ouds, alsof de lucht hier al eeuwen niet was ververst. Zijn wang drukte tegen de grond. Geen vloer. Geen tapijt. Geen kamer.

“Josefien?” riep hij hees, terwijl hij zich overeind duwde.

Zijn hand gleed weg in modder. Gras prikte tegen zijn vingers. Hij keek om zich heen en zag haar een paar meter verderop liggen, half op haar zij, het perkament nog stevig in haar hand geklemd. Haar ogen waren wijd open, haar ademhaling snel en onregelmatig.

“Ik ben hier,” zei ze, maar haar stem klonk alsof hij van verder weg kwam dan zichzelf.

Lucas kroop naar haar toe en ging naast haar zitten. “Niet bewegen,” zei hij automatisch, zonder te weten waarom. “Gewoon even kijken.”

Ze keken samen omhoog.

Boven hen geen plafond, geen lamp, geen bekende hoeken. Alleen lucht. Grijsblauw, laag, met wolken die langzaam voorbijtrokken alsof ze geen haast hadden. De wereld voelde niet alsof hij net was ontstaan, maar alsof hij altijd zo was geweest en gewoon even was vergeten dat Lucas en Josefien bestonden.

“Waar zijn we?” fluisterde Josefien.

Lucas slikte. Hij draaide langzaam een rondje, nam het landschap in zich op. Glooiende heuvels. Donkere bosranden. Uitgestrekte heidevelden die paarsig oplichtten onder het diffuse licht. Akkers lagen in lange stroken naast elkaar, gescheiden door houtwallen die als lage muren door het land liepen. Smalle paden verdwenen tussen bomen in de verte.

Geen huizen van baksteen.
Geen wegen.
Geen geluiden die bij nu hoorden.

“Niet thuis,” zei Lucas uiteindelijk.

Josefien trok haar knieën op en sloeg haar armen eromheen. “Dit is echt,” zei ze. “Niet zoals een droom. Dit blijft liggen.”

Lucas voelde in zijn jaszak en haalde het zakhorloge tevoorschijn. Het was stil. De wijzers stonden onbeweeglijk, precies zoals ze stonden voordat het begon te tikken.

“Het doet niets meer,” zei hij.

Josefien keek ernaar, haar blik strak. “Maar het deed dit,” zei ze. “Het heeft ons hierheen gebracht.”

Ze stonden op. Hun schoenen zakten weg in de zachte grond. Josefien keek naar haar sneakers alsof ze hier niet hoorden, alsof ze iets verkeerd deden door te bestaan.

Ze volgden een pad met diepe karrensporen, uitgesleten door jaren van gebruik. In de verte zagen ze mensen werken op het land. Mannen en vrouwen in grove kleding, doffe kleuren, bewegingen die traag en doelgericht waren, alsof elke handeling energie kostte.

Lucas liep op een man af die een kar voortduwde. Zijn hart bonsde, maar hij dwong zichzelf rustig te blijven. “Meneer,” zei hij voorzichtig, “kunt u ons zeggen waar we zijn?”

De man bleef staan en keek hen aan. Zijn blik gleed langs hun jassen, hun schoenen, hun houding. Niet vijandig. Wel wantrouwig.

“Waar jullie niet horen,” zei hij kort.

“Welke streek is dit?” vroeg Lucas.

De man spuugde op de grond en veegde zijn hand langs zijn jas. “Het Hertogdom Gelre,” zei hij. “En daar verderop het Graafschap Zutphen.” Hij wees vaag richting de heuvels. “Het jaar des Heren zestienhonderd zestig.”

Daarna duwde hij zijn kar weer voort, zonder nog één keer om te kijken.

Josefien bleef stokstijf staan. “1660,” fluisterde ze.

Lucas voelde hoe het getal zich vastzette in zijn hoofd. “Dus vóór Gelderland,” zei hij. “Dit is nog het Hertogdom Gelre en het Graafschap Zutphen.”

Josefien keek om zich heen. “Dan zijn we niet alleen ver weg,” zei ze. “Dan zijn we ook te vroeg.”

Ze liepen verder. Langs een boerderij waar kippen verschrikt opvlogen. Een paard hief zijn hoofd en volgde hen met donkere ogen. Josefien liep dicht tegen Lucas aan.

“Lucas,” zei ze zacht, “ik voel iets.”

Hij wilde zeggen dat dat logisch was, dat alles hier vreemd was, maar hij hoorde het zelf ook. Zachte voetstappen achter hen. Niet haastig. Niet zwaar.

Hij draaide zich om.

Een hond liep achter hen aan. Mager, maar niet zwak. Zijn vacht was ruw, zijn ogen scherp en oplettend. Hij hield precies genoeg afstand om niet weggejaagd te worden.

“Ga weg,” zei Lucas automatisch, en hij maakte een wegwuivend gebaar.

De hond bleef staan, keek hem recht aan, en liep toen weer verder alsof het woord weg niet voor hem bedoeld was.

Josefien bleef ook staan. “Niet schreeuwen,” zei ze. “Hij luistert.”

“Waarnaar?” vroeg Lucas.

“Geen idee,” zei ze. “Maar hij hoort hier.”

Ze liepen door. De hond liep mee.

Bij een boerderij stond een oudere vrouw in de deuropening. Haar blik ging meteen naar de hond. “Dat is geen gewone zwerver,” zei ze. “Dat is een Spaanse Spioen.”

Lucas fronste. “Een wat?”

“Spanjoel,” zei ze. “Slimme honden. Zien meer dan mensen denken.”

Josefien keek naar de hond. “Spaanse Spioen,” herhaalde ze zacht.

De hond ging zitten en keek van Lucas naar Josefien, alsof hij wachtte.

Lucas hurkte langzaam. “Als jij dan toch blijft,” zei hij, en hij stak zijn hand uit.

De hond kwam dichterbij en snuffelde kort en precies.

“Dan heet jij Chase,” zei Lucas.

De hond kwispelde één keer.

Josefien haalde diep adem. Voor het eerst sinds de flits zakten haar schouders iets. “Hij blijft,” zei ze.

Lucas knikte. “Ja.”

Ze liepen verder, nu met Chase naast hen, door het Hertogdom Gelre en het Graafschap Zutphen in het jaar zestienhonderdzestig.

En Lucas wist dat dit land regels had die hij nog niet kende.

En Josefien wist dat wat haar hierheen had gebracht, haar niet meer los zou laten.

3. De Vrouw uit het Boek

De markt in Almen voelde anders dan de antiekmarkt in Delft. Niet omdat er minder mensen waren, maar omdat niemand hier deed alsof de tijd vooruitging. Alles bewoog langzamer, alsof haast iets was dat je kon verliezen en nooit meer terugvinden. Stemmen waren laag, gesprekken kort. Er werd gekeken voordat er werd gesproken.

Lucas voelde het meteen. Niet als direct gevaar, maar als spanning die nergens heen kon.

“Blijf dicht bij mij,” zei hij tegen Josefiën terwijl ze tussen de kramen door liepen.

“Ik was dat niet van plan,” antwoordde ze, en haar hand bleef stevig om zijn mouw geklemd.

De lucht rook naar nat hout, mest, kruiden en iets bitters dat Lucas niet kon plaatsen. Mandjes met rapen en uien stonden naast rollen stof. Een man sloeg met een houten hamer op een koperen schaal en keek hen daarbij scherp aan, alsof hij wilde horen of ze iets verkeerd zouden zeggen.

Josefiën hield haar handen diep in haar zakken.

“Hier moet ik niets aanraken,” zei ze zacht.

“Waarom niet?”

“Omdat het te veel is. Oude spullen zijn hier niet oud. Ze zijn nog bezig.”

Lucas wist wat ze bedoelde, ook al snapte hij het niet helemaal. In Delft voelde Josefiën vooral echo's. Hier voelde ze aanwezigheid.

Ze liepen langs een kraam met houten lepels, langs potten met deksels die niet pasten, langs bundels gedroogde kruiden. Josefiën vertraagde steeds een fractie, alsof ze tegen iets onzichtbaars in liep.

En toen zag Lucas haar.

Niet meteen scherp. Niet recht voor zich.
Meer als een fout in het beeld.

Tussen twee kramen door bewoog iets wits. Geen grof linnen zoals de andere vrouwen droegen, geen doffe tinten. Lichter. Vloeiender. Alsof de stof zelf aarzelde om hier te blijven.

Lucas bleef staan.

Zijn hart sloeg één slag over.

Het beeld uit het boek schoof zonder waarschuwing over zijn gedachten heen. De prent. De witte mantel. De kap die niet bedoeld was om te verbergen, maar om te verdwijnen.

“Josefien,” fluisterde hij.

Ze stond al stil. Haar ademhaling was veranderd. Sneller, maar beheerst.

“Zeg het niet,” zei ze. “Ik voel het al.”

De vrouw draaide haar hoofd een fractie. Niet naar hen toe. Net langs hen heen.

Maar Lucas wist het zeker.

“Dat is haar,” zei hij.

Josefien slikte. “Ja.”

De vrouw bewoog verder, sneller nu, alsof ze wist dat kijken genoeg was. Ze gleed tussen mensen door zonder iemand aan te raken. Niemand leek haar echt te zien. Een man liep bijna tegen haar op en vloekte tegen de lucht, alsof hij tegen een plotselinge kou was gebotst.

“Ze loopt weg,” zei Lucas.

“Ze wil dat,” zei Josefien. “Maar niet om ons kwijt te raken.”

Lucas aarzelde geen seconde.

“Kom.”

Ze volgden haar.

Niet rennend. Dat zou opvallen. Maar sneller dan normaal. Langs kramen, langs gezichten die even keken en dan weer weg. Chase bleef laag bij de grond, precies achter hen, alsof hij dit soort achtervolgingen kende.

De witte figuur sloeg een smalle steeg in, tussen twee houten huizen waar het licht niet goed durfde te komen. Daar stopte ze.

Ze draaide zich om.

Van dichtbij was ze jonger dan Lucas had verwacht. Of ouder. Het was moeilijk te zeggen. Haar gezicht was bleek, maar niet ziekelijk. Haar ogen waren helder en moe tegelijk, alsof ze al te veel hadden gezien om nog verbaasd te zijn.

Pas toen zag Lucas beweging bij haar schouder.

Tussen haar losse haar en de rand van haar mantel zat iets kleins verscholen. Een rond neusje kwam even tevoorschijn, snorharen trilden, gevolgd door twee kraaloogjes. Een cavia. Zijn vacht was lichtbruin en hij leek zich moeiteloos vast te klampen, alsof hij daar hoorde.

Josefien ademde hoorbaar uit.
“Hij zit daar al een tijdje,” zei ze zacht.
“Ja,” zei de vrouw. “Hij blijft liever verborgen.”

“Je hebt het boek,” zei de vrouw tegen Lucas.

Lucas voelde hoe zijn keel droog werd.
“Ja,” zei hij eerlijk. “Dat bedoel ik. Dat boek.”

Josefien stapte naast hem. “Je staat erin,” zei ze. “Niet alleen als verhaal.”

De vrouw knikte langzaam.
“Dat weet ik.”

Ze keek naar Josefien, langer. Anders. Alsof ze niet keek naar wie Josefien was, maar naar wat zij droeg.

“Raak me niet aan,” zei ze zacht, maar niet vijandig. Josefien liet haar handen zakken. “Dat was ik niet van plan.” “Goed,” zei de vrouw. “Niet omdat het gevaarlijk is voor mij. Maar voor jou.”

Lucas fronste. “Hoe weet je dat?” “Omdat ik weet wat jij kunt,” zei ze tegen Josefien. “En wat niet.”

Dat was het moment waarop Josefien haar adem inhield. “Je weet wat ik ben,” zei ze. “Ik weet wat je doet,” corrigeerde de vrouw. “En ik weet dat het grenzen heeft.”

De cavia piepte zacht en kroop iets dieper onder haar haar. Ze legde haar hand even tegen haar schouder, beschermend, zonder te kijken.

“Hij heet Jacob,” zei ze. “Hij voelt dingen eerder dan ik.”

Chase ging zitten, zijn oren gespitst. Josefien ontspande een fractie bij het zachte gepiep, alsof haar lichaam herkende wat veilig was.

“Annelieke,” zei Lucas. Hij wist niet waarom hij haar naam uitsprak, maar het voelde verkeerd om het niet te doen.

De vrouw glimlachte flauwtjes. “Dan heeft het boek zijn werk gedaan,” zei ze.

“Waarom jij?” vroeg Lucas. “Waarom nu?”

Annelieke keek langs hen heen, naar de markt, naar de mensen. “Omdat dingen die te lang verborgen blijven, beginnen te trekken,” zei ze.

“En omdat sommige voorwerpen niet openen tenzij iemand ze durft vast te houden.”

Josefien keek naar Lucas. “Het horloge,” zei ze. Annelieke knikte. “Dat beweegt alleen wanneer het herkent wat het mag volgen. Geen mensen. Geen wil. Alleen verbinding.”

“Dus het werkt niet zomaar,” zei Lucas.
“Nee,” zei Annelieke. “Het werkt alleen bij wat al vastzit aan geschiedenis. Aan keuzes die al gemaakt zijn.”

Josefien ademde langzaam uit. “Daarom voel ik sommige plekken niet,” zei ze. “Aarde. Steen. Het zit dicht.”
“Niet alles wil gelezen worden,” zei Annelieke. “En niet alles mag.”

Een stem klonk aan het einde van de steeg. Harder dan nodig. Annelieke verstijfde.

“We moeten hier weg,” zei ze. “Niet samen. Nog niet.”

Lucas schrok. “Maar wij hebben vragen.”
“Die komen,” zei ze. “En antwoorden ook. Maar niet hier.”

Ze keek Josefien nog één keer aan. Dit keer zachter.
“Je hoeft niet alles vast te houden,” zei ze. “Je mag ook leren loslaten.”

Jacob piepte zacht, bijna bevestigend.

En toen was ze weg.

Niet rennend. Niet verdwijnend. Ze liep gewoon tussen de mensen door, en ineens was ze niet meer te onderscheiden van de lucht.

Lucas bleef staan. Zijn handen trilden.

“Dit was geen toeval,” zei hij.
Josefien schudde langzaam haar hoofd. “Nee. Dit was herkenning.”

Chase stond op.
En ergens, diep onder de markt, voelde Lucas iets verschuiven.

Alsof het spoor zich **had laten zien**.

4. Nadars en Sirah

Nadars bleef nooit ergens omdat het hoorde.

Ze bleef alleen wanneer de weg even stilviel, wanneer de lucht haar niet vooruit duwde en haar voeten nog geen richting kozen. Zodra die trek terugkwam, vertrok ze weer, alsof de grond haar naam fluisterde en niet ophield tot ze luisterde. Ze had geen huis dat bleef staan en geen plek die haar vastzette. Wat ze bezat, droeg ze bij zich. Wat ze achterliet, liet ze bewust los.

Ze was geboren onderweg, zo had haar moeder het verteld, ergens tussen twee plekken die geen naam droegen omdat niemand er ooit lang genoeg bleef. In een wagen, met het kraken van hout, het zachte snuiven van paarden en de wind die aan het doek trok alsof hij nieuwsgierig was naar het kind dat kwam. Nadars had dat verhaal vaak gehoord, maar nooit als iets bijzonders beschouwd. Voor haar voelde het logisch. Haar leven had nooit stilgestaan.

Ze groeide op tussen kampvuren en kruispunten, tussen stemmen die kwamen en weer verdwenen. Ze leerde al vroeg dat blijven soms gevaarlijker was dan gaan. Dat wie te lang keek, gezien werd. Dat wie te veel wist, een last werd. Haar grootmoeder had haar dat geleerd zonder het ooit hardop te zeggen, met handen die altijd warm waren en ogen die nooit wegkeken, ook niet wanneer de waarheid pijn deed.

“Luister niet alleen naar woorden,” had ze gezegd terwijl ze kaarten schudde. “Luister naar wat mensen niet durven zeggen. Dáár zit het echte verhaal.”

Nadars luisterde.

Niet met haar oren alleen, maar met haar hele lichaam. Ze voelde veranderingen in de lucht voordat iemand sprak. Ze merkte wanneer angst zich verschool achter boosheid, wanneer schuld zich vermomde als trots, wanneer hoop zich klein maakte om niet op te vallen. Ze zag het aan schouders die iets te strak stonden, aan handen die net te vaak werden geopend en gesloten, aan ogen die net een fractie te lang wegkeken.

Mensen kwamen naar haar toe voor antwoorden. Ze wilden weten of hun oogst zou slagen, of hun geliefde terug zou keren, of hun angst terecht was. Nadars wist dat antwoorden gevaarlijk konden zijn. Een antwoord kon iemand vastzetten. Daarom gaf ze meestal iets anders. Richting. Een waarschuwing. Of stilte, wanneer stilte veiliger was dan woorden.

Ze was geen vrouw van dorpen. Dorpen onthielden te veel. Dorpen vergaten niet. Ze bleven praten, zelfs wanneer de mensen allang waren vertrokken. Nadars bleef liever aan de randen, bij velden en bossen, bij kruispunten waar wegen elkaar ontmoetten en weer loslieten. Daar was de tijd soepeler. Minder vast. Minder veroordelend.

En toen was daar Sirah.

Hij was klein toen ze hem vond, nauwelijks groter dan haar onderarm, vastgelopen tussen wortels en natte aarde. Zijn pootjes trilden, zijn buik was rond en besmeurd met modder, maar zijn ogen waren helder. Hij keek haar aan zonder angst. Niet vragend. Verwachtend. Alsof hij wist dat ze zou stoppen.

Nadars had niet getwijfeld. Ze had hem opgetild, zijn lijfje warm en echt tegen haar borst. Ze voelde zijn hartslag, snel maar vastberaden, alsof hij boos was dat hij even had vastgezeten.

“Jij hoort niet alleen te zijn,” had ze gezegd, meer tegen zichzelf dan tegen hem.

Sirah had zacht geknord en zijn kop tegen haar gedrukt, alsof hij het ermee eens was. Vanaf dat moment was hij gebleven.

Hij groeide langzaam, maar nooit groot. Zijn lijf bleef compact, zijn poten kort en stevig. Hij was geen lastdier en geen huisdier. Hij was aanwezigheid. Waar Nadars ging, ging Sirah. Waar Sirah bleef staan, bleef Nadars luisteren. Mensen lachten soms om het zwijntje dat haar volgde, maar niemand lachte lang. Sirah keek terug. Lang. Onbewogen.

Via Sirah voelde Nadars de tijd.

Niet ver vooruit, niet in beelden of dromen, maar dichtbij. Een uur misschien. Soms minder. Ze voelde waar spanning zich ophoopte, waar een hand straks zou toeslaan, waar een keuze al was gemaakt maar nog niet werd uitgesproken. Het was geen macht die ze kon sturen. Het was een waarschuwing die ze kon volgen.

Niet onder de grond.
Niet achter steen.

Aarde en steen sloten de tijd af. Daar hield het op. Nadars wist dat en respecteerde het. Ze probeerde nooit te kijken waar ze niet mocht kijken. Dat was hoe je jezelf kwijtraakte.

Sirah voelde het altijd eerst.

Zijn knorren veranderden van toon. Zijn ademhaling verschoof. Soms bleef hij abrupt stilstaan en keek naar niets, alsof hij iets zag dat nog geen vorm had. Dan wist Nadars dat de tijd dubbel lag. Dat er iets aankwam wat aandacht vroeg, iets dat niet genegeerd kon worden.

Ze gebruikte haar gave niet om te heersen. Niet om mensen te sturen. Alleen om te voorkomen dat dingen ontspoorde voordat iemand het doorhad. En soms, wanneer dat niet lukte, om zichzelf op tijd weg te halen.

Mensen noemden haar waarzegster.
Of heks.
Of bedrieger.

Nadars liet ze praten. Woorden deden haar weinig. Ze wist wie ze was. Een vrouw van de weg. Een vrouw die keek wanneer anderen wegkeken. Een vrouw die wist dat de toekomst geen vast pad was, maar een veld vol sporen dat telkens opnieuw werd betreden.

Die dag voelde Sirah het vroeg.

Ze waren nog geen uur onderweg toen hij abrupt stopte. Zijn kop ging omhoog, zijn neus trilde, zijn knorren werden laag en kort. Niet bang. Onrustig. Waarschuwend.

Nadars bleef ook staan. Ze voelde het nu zelf ook. De lucht was veranderd. Niet kouder, niet warmer, maar zwaarder. Alsof iets ouds zich had verplaatst en vergeten was weer stil te worden. De weg voor haar voelde niet langer leeg. Hij voelde geladen, alsof hij iets vasthield dat er niet hoorde.

Ze legde haar hand op Sirahs rug.
“Ja,” zei ze zacht. “Ik voel het ook.”

Ze keek vooruit, naar het pad dat zich tussen veld en bos door slingerde. Ze wist nog niet wie haar zou vinden. Of wat er precies van haar gevraagd zou worden. Maar ze wist dit wel.

Dit was geen moment om weg te lopen.

Sirah zette een stap vooruit.
Nadars volgde.

En terwijl ze samen verder liepen, wist Nadars dat er iets in beweging was gezet dat niet meer vanzelf zou stoppen. Niet door angst. Niet door zwijgen.

Alleen door mensen die durfden te blijven kijken.

5. Lientje

Lientje leefde waar de grond sprak.

Niet met woorden en niet met geluid, maar met kleine veranderingen die alleen merkbaar werden wanneer je lang genoeg bleef staan. Waar anderen doorliepen, bleef zij soms stilstaan, niet omdat ze twijfelde, maar omdat de aarde iets van haar vroeg. Ze woonde niet in een dorp en niet echt in het bos, maar precies daar waar paden smaller werden en mensen hun stemmen vanzelf zachter maakten, zonder te weten waarom.

Ze was geboren aan de rand van een veld, zo werd verteld, op een ochtend waarop de dauw dikker was dan normaal en het gras zwaar hing onder het gewicht van de nacht. Haar moeder had haar Lientje genoemd, naar de lindebomen die altijd weer uitliepen, zelfs wanneer ze waren gekapt. “Dit kind moet blijven,” had ze gezegd, “ook als alles om haar heen verandert.”

Lientje groeide op tussen planten, niet als achtergrond, maar als gezelschap. Ze leerde lopen door te struikelen over wortels. Ze leerde kijken door te letten op tinten groen die anderen niet van elkaar onderscheidden. Ze leerde luisteren door haar hand op de grond te leggen en te wachten tot haar lichaam antwoord gaf. Mensen kwamen later. Eerst waren er bladeren, stengels, aarde en tijd.

Al jong merkte ze dat planten tegen haar spraken. Niet met stemmen en niet met gedachten, maar met zekerheid. Ze wist wat iets was zonder het ooit eerder te hebben gezien. Een blad vertelde of het koorts kon breken. Een wortel wist hoe diep verdriet kon zitten. Een bloem liet voelen of hij slaap bracht of dromen wakker maakte. Ze hoefde niets te proeven. Ze hoefde niets te ruiken. Ze wist het gewoon, alsof die kennis al in haar zat te wachten.

Haar grootvader had gezegd dat ze een zeldzame gave had. Haar grootmoeder had haar gewaarschuwd.

“Wie te veel weet,” had ze gezegd terwijl ze bundels ophing aan een balk, “wordt gevaarlijk gevonden. En wie gevaarlijk wordt gevonden, wordt vroeg of laat gezocht.”

Dus leerde Lientje zwijgen.

Ze hielp waar ze kon, zonder zich te laten zien. Met theeën die sterker waren dan water. Met zalfjes die deden wat handen niet konden. Met bundeltjes kruiden die je onder een kussen kon leggen wanneer de nacht te zwaar werd. Ze nam nooit meer aan dan nodig was. Een stuk brood. Een kom soep. Soms niets. De balans was belangrijker dan dankbaarheid.

Mensen noemden haar kruidenvrouw. Sommigen fluisterden het woord alsof het brandde. Anderen spraken het uit met hoop, alsof alleen het noemen ervan al verlichting gaf. Lientje liet het gebeuren. Namen deden haar weinig. De planten wisten wie ze was. Dat was genoeg.

Haar huisje stond aan de rand van het bos, laag en scheef, alsof het zich had aangepast aan de bomen in plaats van andersom. De muren rookten altijd naar groen. Niet omdat ze alles kookte of droogde, maar omdat de stenen het hadden opgenomen. Aan balken hingen bundels die zacht tegen elkaar tikten in de wind. Op planken stonden potten met etiketten die alleen zij begreep. Op de vloer lagen manden met wortels die nog aarde droegen, alsof ze niet helemaal wilden loslaten waar ze vandaan kwamen.

Alles had een plek.
Die plek veranderde met de seizoenen, maar nooit zonder reden.

Wat Lientje bijzonder maakte, was niet alleen dat ze wist wat een plant deed.
Ze kon voelen waar die groeide.

Soms stond ze stil aan de rand van een veld en wist ze precies waar iets te vinden was dat binnenkort nodig zou zijn. Niet omdat ze het zag met haar ogen, maar omdat haar lichaam ernaartoe trok. Alsof de aarde haar wees en zei: hier, onthoud dit, dit komt terug.

Ze noemde het geen magie.

Ze noemde het afstemmen.

Wanneer iemand ziek was, ging ze niet meteen op pad. Ze sloot haar ogen, ademde diep in en liet het antwoord naar haar toe komen. Soms kwam het meteen, helder en rustig. Soms pas uren later, wanneer ze het bijna had losgelaten. Maar het kwam altijd. En als het niet kwam, wist ze dat ze niets moest doen. Ook dat was een antwoord, al begrepen weinig mensen dat.

Angst maakte haar niet onrustig.

Onbalans wel.

Wanneer mensen te snel leefden, wanneer ze tegen hun eigen natuur in begonnen te handelen, voelde Lientje dat als een scheur. Geen plotselinge breuk, maar iets dat langzaam werd uitgerekt. Ze voelde het in haar knieën, in haar borst, in de manier waarop vogels hun lied afbraken. En scheuren moesten geheeld worden, anders werden het breuken waar niemand nog omheen kon.

Op een ochtend, terwijl de mist laag hing en de wereld zich nog niet had uitgesproken, voelde ze zo'n scheur.

Ze was bezig met het sorteren van bladeren toen haar handen ineens stil bleven liggen. De lucht voelde zwaarder, alsof er iets in hing dat er niet hoorde. Haar borst trok samen, niet van pijn, maar van herkenning. Dit had ze eerder gevoeld. Lang geleden. In verhalen die alleen nog in fluisteringen bestonden.

“Dat is oud,” zei ze zacht tegen zichzelf.

Ze liep naar buiten en keek over het veld. Zonder te aarzelen wees ze naar een plek waar het gras net iets anders kleurde, donkerder, voller. Daar groeide iets wat binnenkort nodig zou zijn. Iets dat kon kalmeren. Iets dat woede kon temperen voordat het zichzelf werd.

Lientje pakte haar mand.

Ze wist nog niet wie haar zou vinden. Ze wist alleen dat iemand haar nodig had. En dat dit geen vraag was, maar een beweging die al was ingezet. De aarde had haar geroepen. Dat deed ze zelden. En nooit zonder reden.

Ze sloot de deur van haar huisje niet af. Dat deed ze nooit. Wat bij haar hoorde, bleef. Wat niet bij haar hoorde, vond vanzelf de weg naar buiten.

Met haar mand aan haar arm en de geur van groen om zich heen liep ze het pad op. Haar voeten waren zeker. Haar blik was rustig. Diep vanbinnen voelde ze geen angst, alleen een stille vastberadenheid, alsof de grond zelf onder haar meebewoog.

Wat er ook kwam, ze zou niet wegstijgen.

Niet deze keer.

6. Chadri en de Hoge Hoed

Chadri had geen talent voor grootsheid.
Hij had talent voor ongelukken.

Niet het soort ongelukken waar je pleisters voor nodig had, maar het soort waarbij mensen stilvallen, elkaar aankijken en dan tegelijk zeggen: “Was dat de bedoeling?” Chadri antwoordde daar meestal eerlijk op. “Nee.” Soms voegde hij eraan toe: “Maar het had erger gekund.” Dat klonk geruststellend, tot je beseftte dat hij daar ervaring mee had.

Officieel stond Chadri bekend als magiër. Dat woord vond hij zelf overdreven. Een magiër hoorde zelfverzekerd te zijn, met een rechte rug, een mysterieuze blik en spreuken die deden wat ze moesten doen. Chadri had een scheve houding, een blik die altijd iets te laat leek te reageren, en spreuken die zich gedroegen alsof ze hun eigen agenda hadden.

En dan was er de hoed.

De hoge hoed.

De hoed was niet zomaar een hoed. Dat wist Chadri al vanaf het moment dat hij hem had opgeraapt op een markt, tussen kapotte klokken en een doos met het bordje misschien nog bruikbaar. Hij had de hoed vastgepakt, even gewogen, en gedacht: dit is een slecht idee.

Dat was meestal het moment waarop hij iets weg moest leggen.

Hij had het opgezet.

Sindsdien was niets meer normaal gegaan.

De hoed deed niet aan voorspelbaarheid. Chadri stak zijn hand erin en hoopte op het beste, maar kreeg zelden wat hij verwachtte. Soms kwam er een vonk uit. Soms een wolk rook. Soms een plons water. Eén keer een levende kikker, die hem verontwaardigd had aangekeken en toen was weggesprongen. Chadri had zich nog verontschuldigd.

“Sorry,” had hij gezegd. “Dit was niet persoonlijk.”

Het grootste probleem was dat Chadri dacht. Altijd. Over alles. Over of het wel zou lukken, over wat er mis kon gaan, over hoe gênant het zou zijn als het wéér misging. En magie had een hekel aan twijfel. Twijfel maakte haar zenuwachtig. En nerveuze magie deed rare dingen.

Zoals ontploffen.

Niet elke keer. Maar vaak genoeg.

Chadri had een jas met brandgaatjes op plekken waar dat echt niet modieus was. Zijn haar stond zelden zoals hij het had gekamd. Mensen vroegen soms of hij net uit een schoorsteen kwam. Chadri antwoordde dan dat hij liever dacht dat de schoorsteen hem had uitgekozen.

Toch was er iets gek.

Wanneer Chadri geen tijd had om te twijfelen, wanneer alles al mis was gegaan en niemand meer verwachtte dat hij iets zou kunnen doen, dan werkte zijn magie ineens. Dan luisterde de hoed. Dan kwam er precies datgene uit wat nodig was.

Dat had hij één keer meegemaakt bij een ingestorte schuur. Balken kraakten, mensen riepen, paniek overal. Chadri had erbij gestaan met nul plannen en nul vertrouwen. Hij had zijn hand in de hoed gestoken en geschreeuwd. Niet mooi. Niet netjes. Gewoon hard.

De balk was omhooggevlagen alsof hij van papier was. Iemand was vrijgekomen. Iedereen had hem aangekeken alsof hij een held was.

Chadri was flauwgevallen.

Maar het had gewerkt.

Die herinnering hield hij vast op dagen zoals deze, waarop hij langs een pad zat en probeerde vuur te maken. Wat hij kreeg was rook. Heel veel rook. En een doffe poef waardoor hij achterover viel en een tijdlang naar de lucht bleef liggen staren.

“Het ging bijna goed,” mompelde hij, terwijl hij hoestend overeind krabbelde. “Bijna telt ook, toch?”

De hoed lag naast hem, onschuldig, alsof hij nergens iets mee te maken had.

Chadri keek er wantrouwig naar. “Luister,” zei hij. “We moeten vandaag even normaal doen. Geen verrassingen. Geen explosies. Geen dieren.”

De hoed deed niets. Wat meestal betekende dat hij iets van plan was.

Chadri zuchtte, zette hem toch weer op en klopte zijn jas af. Zijn handen trilden een beetje, niet van angst, maar van frustratie. Hij wilde niet altijd de kluns zijn. Niet altijd degene bij wie het misging voordat het goed ging. Hij wilde iemand zijn op wie je kon rekenen zonder eerst dekking te zoeken.

Maar diep vanbinnen wist hij ook dit.

Als het straks écht mis zou gaan.

Als iedereen zou rennen.

Als niemand meer wist wat te doen.

Dan zou hij blijven staan.

Met knikkende knieën, een bonzend hart en een hoed die hij niet vertrouwde. Hij zou zijn hand erin steken en vooral níét nadenken.

En waarschijnlijk zou het werken.

Misschien met een knal. Misschien nat. Misschien een beetje verkeerd.

Maar precies goed genoeg.

Chadri grijnsde schuin en keek het pad af, waar de lucht zwaarder leek te worden. “Oké,” zei hij zacht. “Doe maar.”

De hoed bleef stil.

Dat vond Chadri meestal het engste moment van allemaal.

7. Berend de Barbaar?

Berend zat op de grond alsof hij daar altijd had gezeten.

Zijn rug leunde tegen een boom die ouder was dan de meeste verhalen die mensen elkaar nog vertelden. De schors voelde ruw door zijn hemd heen, maar dat vond hij prettig. Ruwe dingen waren eerlijk. Ze deden geen moeite om iets anders te zijn dan wat ze waren. In zijn hand hield hij zijn knuppel, losjes, alsof het een wandelstok was en geen wapen waar mensen automatisch afstand van namen.

De knuppel was oud. Niet versleten, maar doorleefd. Het hout was donker en glad op plekken waar handen hem vaak hadden vastgehouden, ruw waar niemand ooit had geprobeerd hem mooier te maken. Berend had nooit gevraagd waar hij vandaan kwam. Hij had geleerd dat sommige dingen beter werken als je ze niet te veel bevraagt.

Hij kauwde op een rietje en keek naar de grond voor zijn voeten.

Berend werd altijd groter ingeschat dan hij was. Mensen dachten dat hij ouder was, zwaarder, gevaarlijker. Misschien kwam het door zijn schouders, misschien door zijn rustige blik. Of misschien door het feit dat de aarde zich soms anders gedroeg wanneer hij ergens bleef staan.

Berend was achttien. Dat verbaasde mensen altijd. Ze verwachtten een man met een baard en littekens en verhalen over veldslagen. Berend had geen baard. Zijn stem sloeg soms nog over als hij moe was. En zijn verhalen gingen meestal over eten, slapen en waarom rennen bijna nooit een goed idee was.

“Barbaar,” noemden ze hem.

Berend haalde dan zijn schouders op. Hij had nooit helemaal begrepen wat dat woord precies moest betekenen. Iemand had het ooit tegen hem gezegd nadat hij een ruzie had beëindigd door simpelweg tussen twee mensen in te gaan staan en niet meer te bewegen. De grond had toen licht getrild. Niet veel. Genoeg.

Sindsdien bleef de naam hangen.

Hij was geboren aan de rand van alles. Niet in een dorp, niet in een stad, maar ergens waar paden elkaar kruisten en niemand zich verantwoordelijk voelde. Hij had al jong geleerd dat woorden soms hielpen, maar dat stilte vaak effectiever was. En als dat niet werkte, dan werkte staan. Gewoon staan. Niet wijken. Niet dreigen. Gewoon aanwezig zijn.

De knuppel had hij niet gezocht. Hij had ertegenaan geschopt.

Dat was een fout geweest.

De aarde had toen gereageerd alsof ze zich persoonlijk aangesproken voelde. Niet boos, maar wakker. Berend was achterover gevallen en had een tijd naar de lucht liggen kijken, terwijl zijn hart bonkte en de grond langzaam weer tot rust kwam.

Sindsdien wist hij twee dingen heel zeker.

Niet tegen vreemde stokken schoppen.
En deze nooit loslaten.

Wanneer Berend de knuppel vasthield, luisterde de aarde. Niet omdat hij dat wilde. Niet omdat hij het vroeg. Het gebeurde gewoon. Alsof de grond hem herkende, of misschien andersom. Hij voelde kleine dingen die anderen misten. Een spanning onder zijn voeten. Een trilling die niets met lopen te maken had. Een plek waar de aarde te strak lag, alsof ze haar adem inhield.

Dat maakte hem voorzichtig.

En dat vond niemand logisch.

“Als jij zo sterk bent,” zeiden mensen wel eens, “waarom gebruik je het dan niet?”

Berend had daar nooit een goed antwoord op gehad. Behalve dan dit: omdat hij wist wat er gebeurde als hij het wel deed.

Woede was geen emotie voor Berend. Woede was een gebeurtenis. Iets dat zich uitbreidde. Iets dat niet stopte bij zijn huid. Wanneer hij boos werd, voelde de aarde dat sneller dan hijzelf. En de aarde was niet subtiel.

Daarom was hij rustig. Niet omdat hij niets voelde, maar omdat hij alles voelde.

Die dag voelde hij het al voordat iemand iets zei.

De grond onder hem trilde een fractie. Zo klein dat niemand het zou merken als je niet wist waar je op moest letten. Berend haalde het rietje uit zijn mond en legde zijn hand steviger om de knuppel. Zijn ademhaling werd dieper. Langzamer.

“Dat soort dag,” mompelde hij.

Hij stond op. De zon schoof achter een wolk en het licht werd vlakker, harder. Berend zette zijn voeten iets uit elkaar, precies zoals hij dat altijd deed wanneer hij niet wist wat er ging komen. Zijn houding was niet dreigend. Hij stond gewoon goed.

“Niet boos worden,” zei hij zacht tegen zichzelf. “Dat helpt nooit.”

Maar diep vanbinnen wist hij dat dit misschien zo’n dag zou worden waarop helpen niet genoeg was. Waarop de aarde een keuze moest maken. En hij ook.

Berend keek het pad af. Hij zag nog niemand, maar hij voelde dat hij niet alleen zou blijven. Er waren mensen onderweg. Mensen met vragen. Mensen met onrust. En misschien iemand die hij al kende zonder die ooit ontmoet te hebben.

Hij pakte zijn knuppel iets hoger vast en wachtte.

Niet gespannen.
Niet ongeduldig.

Gewoon klaar.

Want als het straks echt misging, als alles begon te schuiven en breken en niemand meer wist waar hij moest staan, dan zou Berend doen wat hij altijd deed.

Hij zou blijven staan.
De aarde laten spreken.
En daarna weer gaan zitten.

Met een nieuw rietje.

-

8. Wat Annelieke Draagt

Annelieke liep voorop, maar niet alsof zij de weg kende.

Het was eerder alsof de weg haar herkende.

Ze zette haar voeten neer met een zekerheid die niet voortkwam uit weten waarheen, maar uit weten wanneer. Wanneer stoppen. Wanneer doorlopen. Wanneer zwijgen. De grond leek haar te accepteren zoals ze was, zonder vragen te stellen. Mist trok soms om haar heen samen en trok zich dan weer terug, alsof hij haar niet durfde vast te houden.

Josefien liep dicht naast haar.

Niet omdat iemand dat had gezegd, maar omdat afstand verkeerd voelde. Alsof er tussen hen iets gespannen stond dat brak wanneer ze te ver uit elkaar raakten. Josefien voelde het in haar borst, een lichte druk, niet pijnlijk maar aanwezig, alsof haar hart iets vasthield wat het nog niet begreep.

Lucas liep daar net achter. Hij zei weinig. Hij keek. Hij luisterde. Hij probeerde te onthouden hoe Annelieke liep, hoe ze ademde, hoe ze soms even haar hand ophief alsof ze iets wegwuifde dat niemand anders zag. Hij voelde dat dit belangrijk was, al wist hij nog niet waarom.

Annelieke begon te spreken zonder zich om te draaien.

“Ik ben niet altijd gevlucht,” zei ze. “Dat denken mensen vaak. Dat wij altijd onderweg waren, altijd in mist verdwenen. Maar dat kwam later.”

Haar stem was rustig, maar er zat iets onder dat strak stond, alsof ze woorden zorgvuldig koos om niet te diep te snijden.

“Ik werd geboren bij water,” vervolgde ze. “Een beek die nooit stilviel. Zelfs niet in de winter. Mijn moeder zei altijd dat stromend water dingen meeneemt die je niet kunt dragen.”

Josefien voelde haar vingers tintelen. Water deed dat met haar. Ze wist niet waarom, maar ze voelde een zachte echo van iets dat ze kende zonder het ooit te hebben meegemaakt.

“Wij werden Witte Wieven genoemd,” zei Annelieke. “Niet omdat we wit droegen. Niet omdat we geheimzinnig wilden zijn. Maar omdat we wisten.”

Ze keek nu even opzij, naar Josefien.

“Weten is gevaarlijk wanneer anderen bang zijn.”

Josefien knikte langzaam. Ze begreep dit niet met haar hoofd, maar met haar lijf. Ze voelde hoe sommige dingen in haar altijd al te groot waren geweest voor woorden. Hoe aanraking soms te veel vertelde. Hoe objecten haar overspoelden met beelden en gevoelens die niet van haar waren.

Annelieke zag het.

“Jij voelt via dingen,” zei ze zacht. Het was geen vraag. “Niet alles. Niet altijd. Maar genoeg om moe van te worden.”

Josefien hapte even naar adem. Lucas keek scherp op.

“Hoe weet je dat?” vroeg hij.

Annelieke glimlachte flauwtjes. “Omdat ik het herken. Niet in mezelf. Maar in mijn bloedlijn.”

Die woorden bleven even hangen, zwaar en onbegrepen, en Annelieke liep verder voordat iemand ze kon vastpakken.

“Wij hielpen,” zei ze. “Met kruiden. Met tijd. Met luisteren. En met zwijgen. Totdat zwijgen verdacht werd. Totdat mensen begonnen te fluisteren dat wat ze niet snapten gevaarlijk moest zijn.”

Ze bleven even staan bij een kruispunt waar paden elkaar raakten en weer loslieten. De lucht was hier dikker. Josefien voelde het meteen. Haar hand zocht die van Annelieke zonder dat ze erover nadacht. Annelieke liet het toe.

“Hier begon het,” zei ze. “De jacht. Niet op ons. Op het idee dat wij bestonden.”

Daar stond een wagen.

Geen opvallende. Geen grote. Maar een die te stil stond. De doeken bewogen nauwelijks, ook al waaide het licht. Metalen voorwerpen tikten zacht tegen elkaar. Naast de wagen zat een vrouw op een omgevallen boomstam. Haar houding was ontspannen, maar haar blik was scherp. Aan haar voeten wroette een klein hangbuikzwijntje in de aarde.

Lucas liet zijn blik langs de rand van de wagen glijden en bleef even hangen bij een klein raampje in het hout. Het glas was dof en ongelijk. In de weerspiegeling zag hij ineens een kromme, stevige oude man, gehuld in een lange, bruine, versleten jas. Zijn ogen waren amandelvormig en diep, zo diep dat het voelde alsof ze door je heen keken. Het was alsof de man vlak achter hem stond. Lucas draaide zich snel om, zijn hart een slag te snel, maar daar stond niemand. Even dacht hij zeker te weten dat het de verkoper uit de klokkenantiekwinkel was. Diezelfde houding. Diezelfde blik. Maar dat kon toch helemaal niet.

Het zwijntje stopte ineens met wroeten en keek op.

“Zij keek altijd verder dan de meeste mensen,” zei Annelieke. “Toen ik moest verdwijnen, bleef zij kijken.”

De vrouw stond op zonder verrassing. Alsof dit moment al bestond voordat het gebeurde. Haar ogen gingen van Annelieke naar Josefien en bleven daar een fractie langer hangen.

“Je hebt haar gevonden,” zei Nadars.

“Ja,” zei Annelieke. “En zij mij.”

Sirah knorde zacht en liep alvast een paar stappen vooruit, alsof hij het vervolg al kende.

Ze liepen verder, met Nadars en Sirah zonder uitleg achter zich aan. Lucas merkte hoe vanzelfsprekend dat ging. Niemand vroeg waarom. Niemand twijfelde.

Later, bij de rand van een bos, stond Lientje.

Ze was gebogen over planten, haar mand halfvol. Ze keek niet op toen ze dichterbij kwamen, maar haar handen vertraagden. Ze voelde het. Ze wist het al.

“Het was tijd,” zei ze, zonder op te kijken.

“Ja,” antwoordde Annelieke.

Lientje richtte zich op, keek naar de grond, naar de lucht en toen pas naar Josefien. Haar blik was niet onderzoekend. Het was bevestigend.

“Je draagt veel,” zei ze tegen haar. “Maar niet alles is van jou.”

Josefien voelde haar keel dichttrekken. Lucas legde instinctief een hand op haar schouder.

Verderop klonk een doffe poef. Rook. Hoesten.

“Ik zei toch dat het bijna goed ging,” klonk een stem.

Een jonge man stapte uit een wolk grijze rook, zijn haar alle kanten op, zijn jas zwartgeblakerd. Naast hem lag een hoge hoed die eruitzag alsof hij niets verkeerd had gedaan.

“Chadri,” zuchtte Annelieke, met iets wat op genegenheid leek.

“Ja,” zei hij snel. “Dat ben ik. En dit was niet expres.”

Niemand lachte hem uit. Dat was genoeg.

Nog verder, waar de grond harder werd en de lucht stiller, zat Berend tegen een boom. Hij stond op toen ze naderden, alsof de aarde hem een seintje had gegeven.

“Dat voelt niet gezellig,” zei hij.

“Dat is het ook niet,” zei Annelieke.

Nu waren ze compleet.

Annelieke bleef staan en draaide zich om. Voor het eerst keek ze hen allemaal aan. Niet als leider. Niet als symbool. Maar als iemand die te lang alleen had gedragen.

“Ik kan dit niet meer alleen,” zei ze. “En dat moet ook niet meer.”

Ze keek naar Josefien.

“Wat jij voelt, is geen last. Het is richting. Maar je moet leren wanneer je het toelaat en wanneer niet. Anders neemt het alles van je.”

Josefien knikte, tranen brandend achter haar ogen.

Lucas voelde iets verschuiven. Iets dat groter was dan avontuur. Groter dan nieuwsgierigheid.

Dit was geen toeval.

Dit was het moment waarop losse lijnen samenkwamen.

En Annelieke wist het.

Dit keer liep ze niet alleen.

9. Het Spoor

Het spoor voelde je eerder dan dat je het zag.

Het begon als een druk laag in je borst, net onder je adem, alsof je longen niet meer helemaal durfden uit te zetten. De lucht hing zwaar en laag, zo dicht dat elke ademhaling te luid leek. Geluiden stierven sneller dan normaal. Een voetstap werd dof. Een stem leek meteen te ver weg, alsof de wereld haar eigen echo's niet meer vertrouwde.

Lucas merkte dat zijn schouders strak tegen zijn oren zaten. Hij probeerde ze bewust te laten zakken, maar zijn lijf luisterde niet. Zijn hart klopte te snel. Niet van rennen. Van weten.

“Het voelt alsof we bekeken worden,” zei hij zacht, meer tegen zichzelf dan tegen de anderen.

“Dat worden we ook,” antwoordde Berend zonder om te kijken.

Zijn stem was kalm, bijna achteloos, maar zijn hand lag nu vast om de knuppel. Zijn duim rustte op een plek waar het hout glad was gesleten, alsof hij die plek vaker had opgezocht op dagen die slecht afliepen.

Annelieke liep iets voor hen uit. Haar passen waren korter geworden, doelgerichter. Ze liep niet meer door het landschap. Ze liep tegen iets in.

“Hij is hier langsgekomen,” zei ze.

Niet hard.

Niet twijfelend.

Zeker.

Lucas keek naar haar, niet omdat hij haar niet geloofde, maar omdat hij wilde zien waaraan ze het merkte. Haar schouders stonden strak. Haar ademhaling was dieper dan normaal, alsof ze iets in zich hield.

“Wie?” vroeg Lucas toch.

Niemand antwoordde.

Dat was antwoord genoeg.

Ze liepen door hoog gras dat nat tegen hun benen sloeg, koud en plakkerig, alsof het hen vast wilde houden. Elke stap kostte net iets meer moeite dan de vorige. De akkers naast hen waren omgewoeld, diepe karrensporen gevuld met donker water. Het land zag eruit alsof het zich had proberen te verzetten en had verloren.

“Dit is geen toeval,” mompelde Lucas. “Dit is aangelegd.”

Berend knikte langzaam. “Ja. Het land is geforceerd. Alsof iemand het dwingt te herinneren wat het liever vergeten was.”

Achter hen knorde Sirah zacht. Niet geruststellend. Laag. Dreigend. Zijn pootjes bewogen traag, maar zijn lichaam stond gespannen, klaar om te rammen. Chase liep iets voor de groep uit, zijn kop laag, zijn staart stil. Hij stopte af en toe, keek naar plekken waar niets leek te zijn, en liep dan weer door.

Nadars bleef iets achter hen. Haar blik ging niet vooruit, maar rondom. Ze keek niet naar vormen, maar naar verschuivingen. Naar plekken waar de lucht net te stil bleef.

“Niet onder de grond,” mompelde ze. “Niet achter steen. Hij beweegt.”

Lucas voelde een rilling langs zijn rug trekken. “Dus hij kan overal zijn?”

“Ja,” zei Nadars. “En nergens.”

“Dat helpt niet,” zei Lucas schor.

“Dat is niet de bedoeling,” antwoordde ze.

Jacob zat hoog op Anneliekes schouder, half verscholen tussen haar haar en de rand van haar mantel. Zijn kleine lijfje trilde. Normaal piepte hij zacht bij elk vreemd geluid. Nu piepte hij alleen wanneer Sirah stopte, alsof ze elkaar voelden zonder elkaar aan te kijken.

“Ze reageren op elkaar,” fluisterde Lucas tegen Josefien. “Alsof ze afstemmen.”

Josefien knikte. Haar gezicht was bleek, haar ogen wijd. “Ze waarschuwen,” zei ze. “Voor iets dat dichterbij is dan we willen.”

Lientje bleef abrupt staan.

Ze hurkte bij een plek waar de aarde donkerder was dan de rest en wreef de grond tussen haar vingers. Het plakte. Het rook scherp. Bitter. Verkeerd.

“Hier,” zei ze. “Hier is angst achtergelaten. Vers. Niet oud. Niet herinnerd. Net gemaakt.”

Lucas voelde het meteen daarna.

Een rilling.

Niet van kou.

“Alsof iemand net langs je heen is gelopen,” zei hij.

Jacob draaide zijn kopje naar die plek en liet een kort, scherp piepje horen. Geen angst. Waarschuwing.

“Oké,” zei Lucas hees. “Dat geluid wil ik nooit meer horen.”

Chadri slikte hoorbaar. Zijn hand bleef hangen bij de rand van zijn hoge hoed, alsof hij niet wist of hij hem moest vastpakken of afgooien. “Dit is zo’n moment,” zei hij zacht. “Zo’n moment waarop alles misgaat.”

“Zeg dat nou niet,” zei Lucas scherp.

“Dat moest ik zeggen,” antwoordde Chadri.
“Anders gaat het juist mis.”

Berend liep voorop. Niet leidend, maar tegenhoudend. Zijn stappen waren zwaar, alsof hij de grond met elke pas moest overtuigen om hem toe te laten.

Lucas versnelde zijn pas en kwam naast hem.
“Wat voel je?” vroeg hij.

Berend keek even opzij. Zijn ogen waren donker. “Dat de grond wil bewegen,” zei hij. “En dat ik haar moet tegenhouden voordat ze iedereen meeneemt.”

Toen veranderde de wereld.

Niet met geluid.
Met beweging.

Een schaduw schoot langs hen heen,
zo snel dat Lucas’ ogen te laat waren.

“Daar!” riep hij.

De lucht werd ineens kouder, scherper, alsof iemand met een mes door de ruimte sneed. Chase gromde diep en laag en sprong een halve stap naar voren. Zijn tanden waren zichtbaar. Zijn hele lijf was een pijl.

Jacob drukte zich plat tegen Anneliekes nek en piepte hard. Eén keer. Precies op tijd.

“Niet stoppen,” zei Annelieke. “Samen blijven.”

Lucas draaide zich half om. “Iedereen bij elkaar blijven!”

Te laat.

Iets raakte Berends knuppel. Geen klap, maar een botsing die Lucas voelde tot in zijn kiezen. De aarde onder zijn voeten sidderde, alsof ze wilde reageren maar nog werd tegengehouden.

“Rustig,” mompelde Berend. “Niet boos.”

“Nu zou boos best handig zijn,” zei Lucas, en hij hoorde zelf hoe dun zijn stem klonk.

Van links kwam de volgende aanval.

“Links!” riepen Lucas en Chadri tegelijk.

Chadri reageerde zonder te denken. Zijn hand dook in de hoed. “Geen denken,” ratelde hij. “Alsjeblieft, geen denken.”

Licht schoot omhoog. Fel. Wild. Ongeleid. Geen mooie spreuk. Geen vorm. Maar kracht.

“Chadri!” riep Lucas. “Wat heb je gedaan?”

“Geen idee!” schreeuwde Chadri. “Maar het doet iets!”

De schaduw deinsde terug.

Niet één.

Maar velen.

Uit de regen stapten ze tevoorschijn.
Dertien Zwarte Ridders.

Niet verspreid.
Niet chaotisch.
In formatie.

Hun harnessen slikten het licht. Regen gleed geluidloos van het staal. Geen gezichten. Geen ogen. Alleen gesloten helmen en bewegingen die te gelijk liepen om menselijk te zijn.

Lucas' maag trok samen. "Dat zijn geen mensen," zei hij. "Dat zijn functies."

"Ja," zei Annelieke. "Ze voeren iets uit."

Sirah stormde vooruit, knorrend, boos, ramde zich tegen benen. Een Ridder wankelde een fractie. Chase sprong mee, beet zich vast, werd weggeslagen en stond weer op.

Lientje gooide kruiden in de wind, haar stem brak door de regen. "Dit land is niet van jullie."

De geur sloeg om. De aarde reageerde. Ranken braken door de modder, grepen om voeten en paarden, trokken terug wat haar niet toebehoorde.

Berend zette een stap vooruit en plantte zijn knuppel in de grond.

De aarde antwoordde.

Niet met explosie.
Met gezag.

De grond golfde. Modder spatte. Twee ridders zakten weg tot hun knieën.

De dertien trokken zich terug.

Te snel.
Te netjes.

"Dat was geen gevecht," zei Annelieke. "Dat was meten."

"Ik haat meten," zei Chadri.

De regen viel harder.

Het spoor leidde naar een open vlakte.

“Daar,” zei Lucas.

Een houten boevenwagen.

Leeg.

Nog.

Jacob begon onrustig te piepen.

Annelieke bleef abrupt staan.

“We zijn te laat,” zei ze.

Lucas voelde zijn hart bonzen. “Of precies op tijd,” fluisterde Annelieke.

Het fluitende geluid sneed door de regen.

“Dat is het teken,” zei Berend.

“Rennen,” zei hij kort.

Maar Annelieke keek niet weg.

Lucas wist het, nog voordat het gebeurde.

Dit spoor was nooit bedoeld om gevolgd te worden.

Niet omdat het gevaarlijk was.
Maar omdat het, zodra iemand het wel volgde,
iets anders in beweging zette.

Iets dat niet jaagde.
Niet waarschuwde.
Niet terugdeinsde.

Het spoor sloot zich niet achter hen.

Het opende iets vóór hen.

En wat daar begon,
zou niet meer stoppen.

10. wat Blijft, wat Gaat

De regen viel niet meer zoals regen hoorde te vallen.

Hij sloeg.

Alsof de hemel persoonlijk met hen af te rekenen had, gutste het water recht naar beneden, in gezichten, in ogen, in monden, langs kragen en onder kleding, terwijl de modder onder hun voeten dikker werd, zuigender, levend bijna, en iedere stap voelde alsof de aarde hen vastgreep en niet meer los wilde laten.

“Nu,” zei Berend.

Het was geen bevel. Geen plan.

Het was overleven.

Ze renden.

Of probeerden het, want rennen veronderstelt dat de grond je laat gaan, en dat deed hij niet. Hij trok aan hun enkels, greep knieën vast, maakte elke stap tot een gevecht. Lucas voelde zijn hart tegen zijn ribben beuken, zijn adem te hoog, te snel, terwijl Josefiën naast hem uitgleed en hij haar bij haar jas greep en tegen zich aantrok. Haar hand was ijskoud.

“Bij mij blijven,” zei hij, meer smekend dan sturend.

Achter hen klonk staal. Zwaar. Ritmisch. Dertien paar hoeven. Dertien harnessen. Geen geschreeuw. Geen bevelen. Alleen de zekerheid van iets dat wist dat het hen zou inhalen.

Chase brak als eerste.

Met een rauwe grom schoot hij vooruit, sprong tegen een paard op, tanden schrapend langs leer en ijzer, werd weggeslagen, rolde door de modder en stond meteen weer op, alsof pijn geen optie was. Sirah volgde zonder aarzeling, knorrend van woede, ramde zich tegen benen, beet, trok, verstoorde de formatie net genoeg om ruimte te maken.

“Goed zo,” riep Lucas hees, terwijl hij Josefien achter zich probeerde te houden.

Jacob piepte hysterisch op Anneliekes schouder, het geluid sneed dwars door Josefien heen, recht haar borst in, alsof zijn angst haar eigen hart was geworden. Ze hapte naar adem, haar hoofd tolde, maar ze bleef lopen omdat Lucas haar voorttrok.

“Links!” gilte Nadars plots.

Ze doken opzij en een klap sloeg in waar ze een seconde eerder hadden gelopen. Modder en water spatten omhoog. Lucas voelde de schok door zijn benen, zijn ribbenkast, zijn tanden. Dit was geen waarschuwing. Dit was een gemiste dood.

Chadri zette een stap, bleef abrupt staan en keek omlaag.

“Oh nee,” zei hij met een stem die al brak. “Nee nee nee, dit is niet hoe ik wil sterven.”

Zijn voet zat vast. De modder hield hem vast als een hand. Hij trok. Niets. Hij rukte harder. Zijn andere voet gleed weg en hij viel achterover met een natte klap. Zijn hoge hoed vloog van zijn hoofd en bleef belachelijk rechtop staan in de modder.

“Serieus?” riep Chadri naar het ding. “Jij blijft staan?”

De Zwarte Ridders kwamen dichterbij.

Berend draaide zich om en bleef staan.

Niet aanvallend.

Onverzettelijk.

Hij zette zijn voeten diep in de grond en hief zijn knuppel. De eerste Ridder sloeg toe en Berend ving het op. De impact dreunde door het land heen. Scheuren trokken door de modder. Berend sloeg terug, niet

wild, maar diep, vanuit iets ouds, en de aarde antwoordde met een dreun die zelfs de paarden deed haperen.

Lientje's adem ging schokkend. Haar handen trilden, niet van angst, maar van woede die te lang was vastgehouden. Ze gooide kruiden in de modder, meerdere keren, en haar stem brak door de storm.

“Dit land is niet van jullie!”

De grond explodeerde in ranken en wortels die zich om benen en hoeven sloegen, wurgend, trekkend, opeisend. Een Ridder viel. Nog één wankelde.

Nadars stond stil.

Te stil.

Haar ogen waren donker, haar kaak gespannen, haar handen gloeiden terwijl ze haar woede bundelde, alle visioenen, alle waarschuwingen die niemand had willen horen, nu samengeperst tot één moment.

Chadri krabbelde overeind, zijn jas doorweekt, zijn haar aan alle kanten. Hij keek om zich heen, zag Berend vechten, Lientje schreeuwen, Nadars trillen van kracht, Lucas die Josefen beschermde, en iets in hem klikte.

“Oké,” zei hij hardop. “Geen denken. Geen twijfelen. Gewoon doen.”

Hij stak zijn hand in de hoed.

“Alsjeblieft geen ontploffing,” mompelde hij.

Er kwam een allesverzengende straal water uit, recht omhoog, recht in zijn eigen gezicht.

“Waarom ben ik altijd het middelpunt?” schreeuwde hij, hoestend.

Maar het werkte.

De straal sloeg door en raakte twee Ridders vol in de borst. Ze gleden uit, botsten tegen elkaar, paarden steigerden. De formatie brak.

Chadri knipperde. “Oh. Dat was... goed.”

Nog voordat hij erover kon nadenken, deed hij het opnieuw. Licht schoot uit de hoed, dit keer gericht, fel genoeg om staal te doen aarzelen. Eén Ridder stapte terug.

Lucas keek om en zag het. “Chadri!”

“Niet praten,” riep Chadri terug. “Dan ga ik nadenken!”

Annelieke stapte naar voren.

De lucht rondom haar trilde. Haar ademhaling werd zwaar. Haar handen gloeiden warm, te warm, en Lucas voelde het meteen. Ze trok te diep. Te veel. Haar kracht sloeg als een golf uit, duwde de Ridders terug, de regen leek even te wijken, maar Annelieke wankelde.

“Annelieke, stop,” riep Lucas. “Dit is te veel!”

Ze keek niet om.

“Ze willen mij,” zei ze kalm, veel te kalm, terwijl ze Jacob neerzette. “Altijd al.”

Iedereen schreeuwde tegelijk.

Ze rende.

Recht vooruit. Zonder om te kijken.

Lucas rende achter haar aan met alles wat hij had. Josefen struikelde, Chase sprong voor haar, Sirah duwde haar met zijn kop overeind. De wereld leek te vertragen, alsof de tijd zelf zijn adem inhield.

Vanuit de mist kwam een Zwarte Ridder achter Annelieke op.

Niemand zag hem aankomen. Niemand hoorde hem.

Alleen de beweging.

De arm die omhoog ging.

De klap kwam hard. Keihard.

iemand een schilderij had aangeraakt. Haar lichaam verstijfde een fractie en zakte toen in elkaar.

“Nee!” gilde Josefen.

De Ridder tilde Annelieke op alsof ze niets woog. Haar lichaam hing slap. Haar hoofd viel naar voren. Geen beweging.

“Dit was niet de afspraak!” schreeuwde Chadri, half huilend, half razend.

Ze gooiden Annelieke in de boevenwagen. Haar lichaam kwam hard neer op het hout.

Ze bleef stil liggen.

Te stil.

De deur sloeg dicht. Kettingen rinkelden. Het slot viel.

De wagen kwam in beweging.

Langzaam.

De wielen trokken diepe sporen door de modder terwijl de regen tegen het hout sloeg en de mist hem stukje bij beetje opslokte.

“Annelieke,” fluisterde Lientje, haar stem brekend.

Jacob rende piepend achter de wagen aan tot hij uitgleed en viel. Lientje pakte hem op en drukte hem tegen zich aan. Sirah en Chase zetten nog één keer aan, renden, sprongen, maar kwamen te laat.

Berend hief zijn knuppel. De aarde onder hem begon te grommen. Nadars' handen gloeiden fel.

“Niet doen!” gilde Chadri wanhopig. “Dan raak je haar!”

De mist sloot zich.

De wagen verdween.

Toen brak Josefien.

Ze begon te beven, zo hevig dat Lucas haar nauwelijks overeind kon houden. Haar huilen kwam diep uit haar borst, rauw, verscheurend.

“Ik voelde het,” snikte ze. “Ik voelde dat ze viel.”

Lucas hield haar vast, maar wist dat het niet genoeg was.

Niemand sprak.

En ergens, ver weg in de mist, klonk een stem die niemand hoorde behalve Josefien.

Een fluistering.

Een naam.

En het besef sloeg in als een mes:
dit was geen einde....., dit was pas het begin.

Nawoord

Dit verhaal begon met één simpele vraag:

Wat als het verleden je terug zou vinden, in plaats van andersom?

Geschiedenis bestaat uit jaartallen, plaatsen en namen, maar daarachter schuilen altijd mensen. Mensen die hoopten, faalden, liefhadden en keuzes maakten die verder reikten dan hun eigen tijd. In dit boek wilde ik niet alleen laten zien **wat er is gebeurd**, maar vooral **wat blijft hangen** — in voorwerpen, in plekken, en in mensen.

Lucas en Josefiën maken fouten. Grote ook. Niet omdat ze slecht zijn, maar omdat ze menselijk zijn. Deel I is geen verhaal over helden die alles goed doen, maar over kinderen die ontdekken dat keuzes gevolgen hebben, zelfs wanneer je goede bedoelingen hebt.

Wat verloren lijkt, is niet altijd weg.
Wat verborgen is, wil soms gevonden worden.
En wat begint met één tik... stopt niet zomaar.

Dank je wel dat je dit spoor hebt durven volgen.
Het verhaal is nog lang niet af.

bedankt voor het lezen.

A stylized, handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop and several fluid strokes.

Martin Kruiniger

Lucas en het Spoor dat Niet Had Mogen Bestaan

Sommige voorwerpen bewaren meer dan stof en tijd.
Sommige herinneringen willen niet vergeten worden.

Wanneer Lucas en zijn zusje Josefien op een antiekmarkt in Delft een oud zakhorloge vinden, lijkt het in eerste instantie niet meer dan een bijzonder aandenken. Maar zodra het horloge begint te tikken, verandert alles.

Wat volgt is een reis die hen verder brengt dan ze ooit hadden kunnen vermoeden. Naar een verleden dat nog steeds ademt, fluistert en wacht.

In een wereld waar mist de grens vormt tussen wat was en wat is, ontmoeten Lucas en Josefien mensen met verborgen gaven, oude wonden en onafgemaakte verhalen. Langzaam wordt duidelijk dat dit avontuur niet toevallig is begonnen.

Er is een spoor.

En dat spoor was nooit bedoeld om gevolgd te worden.

